

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
 Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
 ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
 Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Кравчук Г.Т. Підготовка фахівців з фінансів у вищих навчальних закладах розвинутих країн світу // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2017. – Випуск 2(12). – С. 94-100.

Kravchuk Halyna. Training Financial Experts In Higher Educational Institutions Of Developed World Countries // Physical and Mathematical Education : scientific journal. – 2017. – Issue 2(12). – P. 94-100.

УДК 378.011.3-057.86:336

Г.Т. Кравчук

*Львівський інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», Україна
 halynazenyk@gmail.com*

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ РОЗВИНУТИХ КРАЇН СВІТУ

Анотація. Стаття присвячена порівняльному аналізу підходів до підготовки фахівців з фінансів у вищих навчальних закладах розвинутих країн світу, зокрема Сполучених Штатах Америки, Великобританії, Німеччині, Австрії, Франції та Японії. Визначено, які навчальні заклади готують фахівців до майбутньої діяльності у фінансовому секторі економіки країни. Розглянуто особливості організації та змістові аспекти навчання майбутніх бакалаврів з економіки, різноманітність (спеціалізації) та змістове наповнення магістерських програм з фінансів, підходи до підвищення кваліфікації та організації систематичного навчання працівників фінансових та інших установ, особливості методик викладання економічних дисциплін та організації практичного навчання, шляхи вирішення проблеми працевлаштування випускників вищих навчальних закладів та їх адаптації до професійної діяльності. Зроблено висновки стосовно запозичення вивченого досвіду вищими начальними закладами України з метою забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців з фінансів для фінансової системи України та світу.

Ключові слова: професійна підготовка, фінансово-економічна освіта, фахівці з фінансів, професійна діяльність, методи навчання.

Постановка проблеми. В умовах становлення економіки, реформування освіти України та її інтеграції в європейський та світовий простір актуальним є аналіз стану та тенденцій розвитку системи економічної освіти в розвинених країнах світу. Лише зіставляючи результати цього аналізу, можна визначити напрями адекватного вирішення проблем щодо підвищення якості вищої економічної освіти в Україні, підготовки високо компетентних і конкурентоспроможних фахівців фінансово-економічного профілю та прогнозувати найбільш вірогідні шляхи розвитку освіти.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідження зарубіжного досвіду професійної підготовки є актуальним для української педагогічної науки. Про це свідчать праці українських учених Н. Ничкало, В. Кудіна [1], Ю. Кучера [2], В. Ільїної [3] та ін. Зокрема, стан і розвиток вищої економічної освіти за кордоном розглядається в працях О. Набоки [4], питання підготовки бакалаврів з економіки в США вивчила Н. Войнаровська [5]. І. О. Яблочніковою досліджено системи підготовки магістрів-фінансистів в європейських країнах і державах Балтії [6; 7], О. Шевчук визначив особливості підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю за кордоном [8]. Пошук загального й специфічного в освітніх системах різних держав дозволяє знаходити і науково тлумачити психологічно-педагогічні тенденції та збагачувати національну освіту.

Мета статті – розглянути і проаналізувати підходи до підготовки фахівців, зокрема фінансово-економічного профілю, у вищих навчальних закладах розвинених країн світу і сформулювати висновки щодо запровадження позитивного досвіду в Україні.

Виклад основного матеріалу. В зарубіжних країнах для підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю функціонують три основні моделі її організації: американська, європейська, японська [8].

Фінансово-економічна освіта в університетах США має два рівні: бакалавр (Bachelors Degree) і магістр (Master of Finance). Відсутність практичного досвіду не дає можливості випускникам-бакалаврам свідомо визначити, в якій саме галузі вони хочуть працювати. Тому більшість університетів пропонують для бакалаврів універсальні спеціальності: «Бізнес», «Економіка», «Інформаційні технології в бізнесі». Сутність підготовки бакалаврів з економіки у вищих навчальних закладах США полягає в формуванні економічного мислення студентів та вмінь використовувати свої теоретичні економічні знання на практиці.

Навчаючись чотири роки в університеті чи коледжі, студент повинен здобути фундаментальні знання й отримати професійні навички [9]. Тому зміст підготовки бакалаврів з економіки включає спеціалізовані економічні курси (макроекономіка та мікроекономіка, економічний розвиток, фінанси, економічна теорія та ін.), гуманітарні (історія, філософія, література, політологія) та математичні дисципліни (математика, статистика). Обов'язковим елементом підготовки бакалаврів з економіки в усіх ВНЗ США є організація самостійних дослідницьких проектів, що забезпечує досягнення головної мети навчання студента – мислити як економіст. У навчанні застосовуються традиційні методи викладання економічних дисциплін (навчальні ігри та моделі, метод кейсів, вивчення економіки за допомогою додаткової літератури); методи розвитку комунікативних умінь в економічному контексті (спільне та активне навчання); технологічні методики (економічні комп'ютерні лабораторії, художні фільми, «Відео за запитом»); всевітня мережа Інтернет як засіб навчання [5, с. 16-17].

Після закінчення програми бакалаврату випускники працевлаштовуються у фінансові компанії або банки на посади низького рівня. Бакалаврів використовують як банківських клерків для паперової роботи і простої роботи у фронт-офісі [10]. Попрацювавши 2-3 роки, вони здобувають досвід, спеціальні знання, визначаються, яка саме спеціалізація їх приваблює. Для отримання додаткових, більш глибоких знань в обраній галузі бакалаври зі стажем вступають на магістерські програми [11, с. 51].

Характерною рисою вищої економічної освіти США є тісне співробітництво освітніх установ, виробництва і бізнесу [4, с. 93]. Роботодавці США, починаючи від великих корпорацій і закінчуючи малими банками, зацікавлені у працівниках магістерського ступеня в галузі фінансів. Як результат, випускники зазначених магістерських програм успішно працюють в банківському та інвестиційному секторах.

Усі магістерські програми в США створені з метою підвищити кваліфікацію нижчої й середньої ланки менеджерів, підготувати їх до посадових обов'язків керівного складу. Особлива увага надається практичному застосуванню отриманих знань і вивчених методів роботи. Програми різних університетів мають приблизно однакову структуру, освітні цілі й перелік дисциплін.

Для отримання ступеня магістра в університетах США необхідно впродовж двох років вивчити близько 16 предметів. Стандартна програма містить обов'язкові дисципліни та дисципліни спеціалізації. Чим відоміша магістратура, тим більше фінансових магістерських спеціалізацій вона може запропонувати своїм студентам: бухгалтерський облік (Accounting), фінанси (Finance), фінансова інженерія (Financial Engineering) тощо. У кожній програмі важливу роль відіграє робота в групах за участю 3-5 студентів. Складовою частиною вивчення більшості дисциплін є проекти, які передбачають групову роботу. Такий вид самостійних завдань має цілком практичне спрямування (розглядаються ситуації з реальної практичної діяльності) і їх результати на 50-70 % визначають підсумкову оцінку [11, с. 52].

Окрім описаних вище загальних рис магістерських програм для фінансистів існують і відмінності між ними, які виявляються в якості та спрямованості освіти. Існує така тенденція: чим більше в підготовці фахівців пропонується аналітичних і математичних підходів до аналізу проблем (quantitatively oriented programs), тим кращим (вищого рівня) вважається університет. Університети високого рівня готують фахівців в галузі фінансової інженерії й аналітиків, здатних будувати моделі аналізу, прогнозу й оцінки показників для управління активами на фінансових ринках. В університетах більш низького рівня навчають лише інтерпретувати вивчені результати. Такий розподіл функцій показав себе в США досить ефективним. Тільки добре підготовлені з фундаментальних дисциплін і спроможні до дослідницької роботи студенти здобувають глибокі теоретичні знання і стають фінансовими (інвестиційними) аналітиками.

Перелік обов'язкових для вивчення магістрами в галузі фінансів дисциплін і рівень вимог до студентів в університетах США різний. Зазвичай, у магістратурах вивчають такі обов'язкові дисципліни: управлінський бухгалтерський облік (Managerial Accounting); управління персоналом (Organizational Behavior); фінансова статистика (Financial Statistics); мікроекономіка (Principles of microeconomics); інформаційні технології (Information Technology); дисципліни за вибором (Electives) [11, с. 53].

Крім лекційного матеріалу й основного підручника при вивченні цих дисциплін використовуються статті з ділових журналів. Щотижневі короткі тести за матеріалами періодичних видань є поширеною в США практикою.

На наш погляд, цей досвід доцільно переймати, адже такі форми навчання розвивають аналітичні здібності студентів, вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення проблемних ситуацій, орієнтуватися в бізнесі.

Окрім предметів, які безпосередньо належать до галузі фінансів, майбутній фінансист має добре знати інформаційні технології: статистичне програмне забезпечення (SAS, SPSS, STAT, MS Excel); програмне забезпечення для роботи з локальними базами даних та базами даних за технологією «клієнт-сервер». Велика увага надається вивченню баз даних (ORACLE, SQL). Більшість програм в галузі фінансів пропонують окремі курси, присвячені цій тематиці. Ці дисципліни не є обов'язковими, однак більшість магістрантів розуміють їх важливість для професійного зростання [11, с. 53-54].

Таким чином, підготовка фахівців фінансово-економічного профілю в США є глибоко орієнтованою на практичну діяльність; важливе місце в ній займають інформаційні системи і технології, які використовуються у фінансових установах.

В європейських університетах фінансистів готують, як правило, на економічних факультетах класичних університетів. У межах Болонського процесу, з урахуванням дворівневої моделі навчання в університетах створено магістерські програми підготовки фінансистів [12]. Крім цього, в Європі існує декілька бізнес-шкіл, що входять у світову еліту вищої освіти, які присвоюють ступінь магістра фінансів (Лондонська школа бізнесу, французька INSEAD, іспанська IESE, Роттердамська школа менеджменту, яка спеціалізується на підготовці фахівців в галузі фінансів і консалтингу).

Система вищої економічної освіти Великобританії найбільшою мірою наближена до американської моделі, як поєднання американських нововведень і британських освітніх традицій. Серед основних особливостей підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю виокремлюють: кожний заклад має право визначити зміст навчання, тобто відсутній затверджений державний перелік обов'язкових дисциплін і компонентів для вищих навчальних закладів; наявність різниці між університетами країни (сучасні – зв'язані з промисловими і торговими підприємствами, прагнуть скласти власні навчальні програми, виходячи з запитів роботодавців, інші університети Великобританії надають перевагу класичним дисциплінам).

Формування системи вищої економічної освіти Франції здійснювалось на основі синтезу традиційної французької системи вищих комерційних шкіл з елементами американської моделі. Однак, серед інших країн Європейського союзу Франція відрізняється різноманітністю типів вищих навчальних закладів та уніфікованою, централізованою системою управління вищою освітою. У Франції освіта розглядається як головний фактор соціального й економічного прогресу, відповідно в бюджеті країни їй належить провідне місце [13]. Паралельно з університетами у Франції існують спеціалізовані освітні інститути – вищі школи, вступ до яких, на відміну від університетів, потребує здачі досить серйозних конкурсних іспитів. Високим престижем користуються вищі комерційні школи.

Особливість університетської освіти у Франції полягає у тому, що випускники одержують поглиблену підготовку за конкретними економічними спеціальностями [1, с. 22]. Основний акцент робиться на практичну спрямованість навчання. Відповідно до вимог ринку праці у навчальні плани підготовки майбутніх економістів вводяться дисципліни комп'ютерного циклу, що забезпечує високий ступінь «готовності» студентів до практичної діяльності. Однак, при зміні спеціалізації, характеру діяльності та обов'язків, випускники ВНЗ можуть зіштовхнутися з недостатнім рівнем загальних фундаментальних економічних знань [8].

Отже, фінансовий сектор у Франції майже половину своїх службовців набирає з випускників, що мають ступінь бакалавра і пропонує їм реальні можливості для подальшого просування. Вищі навчальні заклади постійно адаптуються до потреб фінансової системи, даючи спеціалізовану освіту. Ступінь бакалавра є мінімальним для того, щоб бути допущеним до роботи в фінансовій установі. Щоб подолати деяку невідповідність між здобутою освітою і практикою, прийняті на роботу фахівці з вищою освітою повинні пройти внутрішньофірмове навчання.

Для налагодження партнерських стосунків між фінансовими установами та системою вищої освіти, за сприяння Міністерства освіти Франції, створені університетські спеціалізовані інститути, які мають на меті зближувати науку і практику, готувати студентів до швидкого входження в професійне життя. Навчання триває три роки і включає обов'язкове шестимісячне стажування в фінансових установах. Викладацький персонал складається наполовину з професіоналів-практиків, які на паритетній основі входять в екзаменаційне журі і беруть участь у розробленні навчальних програм. Випускники таких навчальних закладів володіють досить широкою спеціалізацією [11, с. 59].

Система вищої освіти Німеччини характеризується поєднанням національних університетських традицій та інноваційних методів управління освітою, фундаментальної теоретичної освіти і науково-дослідної діяльності, доступності і високої якості освіти [14, с. 115].

Процес підготовки економістів у Німеччині безпосередньо пов'язаний з практичною діяльністю, при цьому економічні дисципліни характеризуються достатнім рівнем фундаменталізації. Процес навчання у вищому навчальному закладі Німеччини організований таким чином, щоб студент якомога раніше почав працювати самостійно.

Відповідно, у професійній системі освіти Німеччини виокремлюють:

– університети прикладних наук – професійні вищі школи, де заняття проводяться з великим практичним ухилом, зокрема, й майбутніх фахівців з економіки. Зазначені ВНЗ відрізняються скороченим циклом навчання (містять трирічну теоретичну підготовку і рік практичної роботи), великим професійним досвідом викладачів, а також наявністю тісних контактів з промисловими фірмами, що залучає до них велику кількість абітурієнтів;

– вищі навчальні заклади традиційної німецької системи освіти, де навчальний процес триває довше, ніж в інших країнах (більше 6 років). Це зумовлено орієнтацією процесу підготовки на вивчення науки в поєднанні з систематичною виробничою практикою.

Таким чином, система вищої економічної освіти Німеччини має чітку упорядковану структуру. Організація системи підготовки майбутніх економістів створює найкращі умови для розкриття професійного потенціалу студента [8].

Як і в Німеччині, навчання бакалаврів в австрійських ВНЗ триває три роки, магістрів – два роки. Основою австрійської системи вищої економічної освіти є декілька великих державних університетів і численні вищі школи. У вищих школах навчання триває чотири роки та має більш практичну спрямованість.

У Віденському економічному університеті (WU) заздалегідь готують майбутніх бакалаврів з фінансів до вступу на програму магістратури. При цьому, студентам старшого курсу бакалаврату та випускникам бакалаврської програми «Фінанси» пропонується відвідувати низку спеціально організованих елективних факультативів. Зокрема, ті, хто навчається (навчався) в Інституті статистики і математики WU опановують сукупність предметів під загальною назвою «Wirtschaftsmathematik» (математика для економістів), до якої входять: «Математичний аналіз та лінійна алгебра», «Computing», «Теорія ймовірностей», «Статистика», а студенти Інституту фінансів, банківської справи та страхування WU – наступні елективні факультативи: «Основи фінансів», «Lineare Finanzinstrumente» та «Nichtlineare Finanzinstrumente» (лінійні та нелінійні фінансові інструменти), «Корпоративне управління ризиками».

Отже, математичній підготовці майбутніх магістрів-фінансистів та опануванню ними знань і практичних навичок, котрі пов'язані із застосуванням у професійній діяльності різноманітних математичних методів, сучасних технологій та інструментів у австрійських ВНЗ приділяється неабияка увага. На жаль, зазначена складова підготовки фінансистів у ВНЗ України є втраченою [6].

Магістерська програма «Кількісні фінанси» передбачає також відвідування студентами занять в так званих «виробничих лабораторіях». Тут магістранти мають можливість застосувати на практиці свої знання й навички в реальних умовах, завдяки наявності програм корпоративного партнерства університету. Завданням студентів є вирішення проблеми, котра визначається постійним партнером ВНЗ, під час реалізації роботи в групах чисельністю 4-5 осіб. Викладачі ВНЗ, при цьому, приймають на себе місію тренера та, в основному, контролюють хід здійснення дослідження такою групою. Такий вид навчальної діяльності дозволяє керівництву цієї програми з'ясувати реальні можливості й особисті інтереси майбутніх магістрів-фінансистів, а також виявити їхні сильні сторони та сукупність позитивних якостей, що сприяє успішному працевлаштуванню випускників.

Постійними партнерами Віденського економічного університету стосовно реалізації даної магістерської програми є Австрійський національний банк та Райффайзен Центральбанк, а також низка потужних транснаціональних фінансових і страхових компаній. Вони входять до групи фундаторів «виробничих лабораторій», роботу в яких магістранти розпочинають у вересні другого року навчання та продовжують до моменту закінчення. Магістранти працюють над складними дослідницькими проектами, які наділі впроваджуються в діяльність фінансових інституцій [6].

Таким чином, в Європі систематично відбуваються процеси пошуку нових форм і методів підготовки фахівців фінансово-економічного профілю. Вважають, що фінансові установи, маючи хороші традиції у навчанні службовців на місцях, повинні продовжувати плідну співпрацю з навчальними закладами, які здійснюють нововведення у галузі освіти.

У контексті нашого дослідження важливим є досвід Японії. другої економічної держави світу, успіхи якої, багато в чому, пов'язані з високим рівнем освіти. Японський уряд тримає під контролем структуру освіти, вносячи в неї корективи відповідно до потреб суспільства. Міністерство освіти визначає курси для вивчення в університетах і коледжах, але їх зміст і методика викладання є прерогативою самого вищого навчального закладу.

Стратегією навчання та підготовки фахівців в Японії передбачається формування знань і вмінь, орієнтованих на готовність вирішувати завдання завтрашнього дня. Основним завданням університетів є формування особистості з високоетичними моральними якостями, суспільнозначущими нормами поведінки та рівнем знань [8]. Японці вважають, що здобуваючи освіту, людина готує себе не до якоїсь конкретної вузької сфери діяльності, а до життя. І оскільки життя сьогодні особливо динамічне і мінливе, японці переконані, що, тільки володіючи широким кругозором, людина може успішно орієнтуватися в усіх його нюансах.

Тому в програмах спеціалізованих коледжів і університетів половина навчального часу відводиться на засвоєння загальноосвітніх (фундаментальних) курсів. В університетах перші два роки студенти вивчають основи різних галузей науки, опановуючи знаннями з досить широкого кола загальнонаукових проблем. Така орієнтація навчання пов'язана з тим, що роботодавці воліють наймати випускників ВНЗ швидше з загальною, всебічною, аніж зі спеціалізованою, освітою. Звичайно, для компанії-працедавця важливо, що може робити працівник, але ще важливішою є його здатність до подальшого навчання, здатність пристосовуватися до потреб компанії.

Сучасний японський університет, зазвичай, складається з десяти факультетів (загальноосвітній, юридичний, інженерний, природничо-науковий, сільськогосподарський, літературний, економічний, педагогічний, фармакологічний, медичний). Сама структура університету сприяє висуванню загальної освіти на передові позиції. Загальноосвітня частина навчання домінує на всіх факультетах. Реформа вищої освіти в Японії не змінила поглядів на роль загального розвитку студентів. Зроблені в сфері вищої освіти заходи щодо поглиблення спеціалізації не ущемляють загальноосвітньої підготовки. Вища школа повинна сприяти вихованню у людини потреби в безперервному навчанні. Тому велика увага надається розкриттю індивідуальних здібностей особистості [15].

Разом з тим, кожна японська фірма створює свою власну систему навчання, що відповідає «місцевим» потребам та інтересам. Японською асоціацією професійно-технічного навчання розроблена методика професійної адаптації. В багатьох великих компаніях діють спеціальні підрозділи, відповідальні за реалізацію цієї методики.

Велику увагу до системи освіти виявляють об'єднання великого бізнесу. Враховуючи їхні рекомендації уряд розробив ряд заходів щодо поліпшення роботи В і запропонував університетам взяти їх до уваги, виходячи з власних концепцій навчання. Для вдосконалення змісту навчання вводилися нові, в основному міждисциплінарні предмети, знання яких необхідні для управління бізнесом в умовах інформаційного суспільства. Це привело до диверсифікації університетських курсів і вимагало нових методів навчання. Як результат, збільшилася кількість семінарських занять, які дають можливість вести дискусії в невеликих групах студентів. До роботи в університетах почали залучати експертів – працівників великих фірм, а також вчених з НДІ різних компаній. Таким чином здійснюється «ув'язка» загального та спеціалізованого навчання протягом усього періоду перебування в університеті.

Невід'ємною частиною життя університетів став процес інформатизації. 80% з них мають спеціальні лабораторії, де студенти отримують навички роботи з сучасними інформаційними технологіями. У 40% установ вищої школи інформатика стала обов'язковим предметом [16].

Таким чином, аналіз розвитку і сучасного стану японської вищої школи показує, що вища освіта в Японії є одним з основних важелів державної політики. Підготовка фахівців вищої кваліфікації ведеться па основі ряду принципів, серед яких на першому місці принцип фундаментальної освіти, що дає можливість японським роботодавцям забезпечувати себе кадрами, здатними впевнено вирішувати поточні завдання професійної діяльності, швидко адаптуватися до нових технологій і вести активний пошук методів підвищення економічної ефективності.

Висновки. У більшості розвинутих країн світу освіта розглядається як основний фактор соціального й економічного розвитку, тому уряди тримають під контролем систему освіти, забезпечуючи внесення коректив у її функціонування відповідно до потреб суспільства. Разом з тим, ВНЗ мають можливість формувати систему підготовки фахівців, зокрема, фінансово-економічного профілю, виходячи з власних концепцій навчання.

Характерною рисою сучасної економічної освіти є взаємопроникнення академічної освіти і професійного навчання. Важко не погодитись з тим, що визначати й формулювати вимоги до сукупності знань, умінь та навичок майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю мають представники «ключових гравців» фінансового ринку, фінансово-кредитних установ, виробничих і комерційних підприємств, установ та інвестиційних фондів, які відчують на власному досвіді недоліки фахової підготовки випускників ВНЗ. Тому в більшості країн розвивається партнерство із замовниками кадрів, яке передбачає їх участь в розробленні та реалізації навчальних планів, вплив на навчальний процес шляхом надання загальних вказівок, специфічних матеріалів для лекцій, створення умов навчання: обладнання аудиторій, постачання апаратного та програмного забезпечення тощо.

Професійне навчання фахівців фінансово-економічного профілю за кордоном носить неперервний характер завдяки організації внутрішньофірмового навчання або перепідготовки, підвищення кваліфікації фахівців у ВНЗ; проходження стажування за кордоном з метою набуття практичного досвіду спілкування з колегами та формування глибокого розуміння інтегрованості соціальних і економічних процесів.

Слід звернути особливу увагу, на важливість у формуванні професійної компетентності фахівців-фінансистів практичних навичок, котрі пов'язані із застосуванням у професійній діяльності різноманітних математичних методів, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів.

Список використаних джерел

1. Ничкало Н. Г. Професійна освіта в зарубіжних країнах / Н. Г. Ничкало, В. О. Кудін. – К.: Вища шк., 2002. – 322 с.
2. Кучер Ю. А. Становлення і реформування середньої і вищої освіти Ірландії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ю. А. Кучер. – К. : КНУ, 2008. – 20 с.
3. Ільїна В. Ю. Становлення та розвиток вищої економічної і бізнес-освіти Сполучених Штатів Америки у сучасних умовах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В. Ю. Ільїна – Ялта, 2009. – 237 с.
4. Набока О. Стан та основні напрями розвитку економічної освіти за рубежом / О. Набока // Вища школа. – Слов'янськ, 2010. – С. 91–96.
5. Войнаровська Н. В. Підготовка бакалаврів з економіки у вищих навчальних закладах США : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Н. В. Войнаровська. – Вінниця, 2011. – 20 с.
6. Яблочнікова І. О. Особливості підготовки магістрів-фінансистів у Австрії [Електронний ресурс] / І. О. Яблочнікова // Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Серія : Педагогіка. – 2016. – Вип. 6. – С. 123-132.
7. Яблочнікова І. О. Підготовка магістрів-фінансистів у державах Балтії [Електронний ресурс] / І. О. Яблочнікова // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. – 2015. – № 3. – С. 188-193.
8. Шевчук О. Б. Особливості підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN23/13sobpzk.pdf>.
9. Arizona State University [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wpcarey.asu.edu/undergraduate-degrees/career-center>.
10. What Can I Do with a Bachelor of Arts Degree in Economics? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rdc.ab.ca/sites/default/files/uploads/documents/53839/ba-economics-updated-april-2015.pdf>.
11. Кравчук Г.Т. Інформаційні технології у системі підготовки фахівців банківської справи вищими навчальними закладами // Монографія / Галина Теодорівна Кравчук. – К.: УБС НБУ, 2013. – 251 с.
12. Business Economics BA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.liverpool.ac.uk/study/undergraduate/courses/business-economics-ba-hons/overview>.
13. Enseignement supérieuren France. Collection franco-russe dedocuments dinformation. Ambassade de France à Moscou. – Paris, 2000. – P. 5-41.
14. Поясок Т.Б. Система застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів у вищих навчальних закладах : дис. ... д. пед. наук : 13.00.04 / Поясок Тамара Борисівна. – К., 2009. – 559 с.
15. Вища освіта в Японії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eurosvita.net/index.php/?category=1&id=1783>.
16. Маркар'янц С. Япония: государственная политика в области образования [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vasilievaa.narod.ru/15_2_98.htm.

References

1. Nychkalo N. H. Professional education in foreign countries / N. H. Nychkalo, V. O. Kudin. – K.: Vyshcha shk., 2002. – 322 s. (in Ukrainian)
2. Kucher Yu. A. Formation and reformation of secondary and higher education in Ireland : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / Yu. A. Kucher. – K. : KNU, 2008. – 20 s. (in Ukrainian)
3. Iliina V. Yu. Formation and development of economic and business higher education in the United States current conditions : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / V. Yu. Iliina – Yalta, 2009. – 237 s. (in Ukrainian)
4. Naboka O. State and main directions of economic education abroad / O. Naboka // Vyshcha shkola. – Sloviansk, 2010. – С. 91–96. (in Ukrainian)
5. Voinarovska N. V. Preparation of Bachelors in economics at US universities : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped.nauk : [spets.] 13.00.01 «Zahalna pedahohika ta istoriia pedahohiky» / N. V. Voinarovska. – Vinnytsia, 2011. – 20 s. (in Ukrainian)
6. Yablochnikova I. O. Features for Masters financiers in Austria [Elektronnyi resurs] / I. O. Yablochnikova // Naukovyi visnyk Kremenetskoho oblasnoho humanitarno-pedahohichnoho instytutu im. Tarasa Shevchenka. Serii : Pedahohika. – 2016. – Vyp. 6. – S. 123-132. (in Ukrainian)
7. Yablochnikova I. O. Training Masters financiers in the Baltic State [Elektronnyi resurs] / I. O. Yablochnikova // Naukovi zapysky [Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia]. Psykholoho-pedahohichni nauky. – 2015. – # 3. – S. 188-193. (in Ukrainian)
8. Shevchuk O. B. Peculiarities of preparing future financial and economic profile abroad [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN23/13sobpzk.pdf>. (in Ukrainian)

9. Arizona State University [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <https://wpcarey.asu.edu/undergraduate-degrees/career-center>.
10. What Can I Do with a Bachelor of Arts Degree in Economics? [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://rdc.ab.ca/sites/default/files/uploads/documents/53839/ba-economics-updated-april-2015.pdf>.
11. Kravchuk H.T. Information technology in the system of banking specialists universities // Monohrafiia / Halyna Teodorivna Kravchuk. – K.: UBS NBU, 2013.– 251 s. (in Ukrainian)
12. Business Economics BA [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.liverpool.ac.uk/study/undergraduate/courses/business-economics-ba-hons/overview>.
13. Enseignement supérieures France. Collection franco-russe dedocuments d'information. Ambassade de France à Moscou. – Paris, 2000. – P. 5-41.
14. Poiasok T.B. The system of information technology in the training of future economists in higher education : dys. ... d. ped. nauk : 13.00.04 / Poiasok Tamara Borysivna. – K.,2009. – 559 s. (in Ukrainian)
15. Higher education in Japan [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.eurosvita.net/index.php/?category=1&id=1783>. (in Ukrainian)
16. Markariants S. Japan: state policy in the field of education [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://vasilievaa.narod.ru/15_2_98.htm. (in Russian)

TRAINING FINANCIAL EXPERTS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF DEVELOPED WORLD COUNTRIES

Halyna Kravchuk

Higher State Educational Institution "Banking University", Ukraine

Abstract. *The article is devoted to problems of interdisciplinary relations in the system of professional training of future specialists in information security in higher educational institutions of Ukraine. Based on the results of the analysis of scientific pedagogical sources clarified the essence of the concept of "interdisciplinary connections". The article analyses the peculiarities of interdisciplinary connections of mathematics with the disciplines of professional cycle of training of bachelors science 12 Information technology specialty 125 "Cybersecurity". The role of mathematics education in professional training of future experts in cybersecurity. The main topics of mathematical disciplines (higher mathematics, probability theory and mathematical statistics, discrete mathematics, numerical methods) used in the study of professionally oriented disciplines. It is proved that mathematical knowledge perform the role of methodological bases of scientific knowledge, the basic component of most of the main subjects of future specialists in information security.*

Key words: *professional training, financial and economic education, financial expert, professional activity, learning methods.*